



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hexameron Mysteriologicvm in quo ex Gen. c. 1.
Cosmopoeja Hominis Lapsi Mystica id est Omnia omnium
à Creatione Mundi statuum propriè dicta Sacramenta
salutis perditae restaurativa nec non Hierarchia ...**

**Stummel, Friedrich
Sneps, Martin**

Herbipoli, 1663

Reseratio Vigesima Septima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9468

tus & stridor dentium intellexi-
stis hæc omnia? etiam: perge
itaque ad ea, quæ sequuntur.

RESERATIO VIGESIMA
SEPTIMA.

De
POENITENTIA
VIRTUTE.

*Aqua pœnitentia quâ virtus est
seu contritionis, cujus natura
substantialiter hic explicatur,
sicut & attritionis, producitur
tam expedita Cœli volatilia,
ut ad Thronum Dei, quò alti-
us creatura volare nequit, de-
spectis cunctis terrenis & de-
structis peccatis sese inimpedi-
biliter ac evestigio attollant.*

Proo

PROfundè de profundis claman-
 s ad Dominum ingeminat Psalmista : *Quis mihi
 dabit pennas sicut columba? &
 volabo, non corpore; sed animo, non mole vel ventre; sed
 mente in Deum: sine pennis,*
 ait Job, *semitam ignoravit avis.*
Dixit ergo Deus: producant aque (a-
 quas pœnitentiæ subaudi in acroasi mystica) *volatile
 super Terram, Alitum Viatorum
 mansionē, sub firmamento
 Cœli, Civitatis Beatorum promotorio quò longè altiùs
 transcendens Christus Alitum Princeps & Prædestinatorum
 Aquila volavit super Cherubim:
 volavit super pennas ventorum,
 eoque continuis ad Salutem incitamentis
 provocat ad volandum pullos suos id est fideles
 suos*

Psal.

130. v.

3.

Job. 28.

v. 7.

Ps. 17.

v. 12.

Deut.

32. v.

11.

suos à bono commutabili ad
 desideria æternorum, juxta id
 Ambrosii: *in Cælo sedet, qui*
nos de conversione admonet, in-
vitando Ecclesiam, ut sit velut
avis fugiens & pulli de nido avo-
lantes, quâ ratione incun-
ctanter secundum Prophetam
Ephraim, quasi avis avolavit
de nido peccatorum; David
autem instar Columbæ avo-
lando de nido Mundi hujus ad
æterna Tabernacula incom-
mutabilium bonorum con-
scendere gestiens, atque ex-
tra se cum Deo in altissimis
deambulans, in hanc psallendi
necessitatem suaviter illectus
cecinit: ecce elongavi, fugiens:
elongavi me à memetipso, fugi-
ens, à quo, & quorsum? à pec-
catis ad Deum: quâ ratione?
 de-

Hom. 5.
 Evang.

Esa. 16.
 v. 2.

Osee 9.
 II.

Psal.
 130. v.
 4.

detestando peccata commissa,
 adulterium, homicidium &c.
 Propter Deum super omnia
 desiderabilia summè amatum.
 Itaque Deus Pater, & Creator
 omnium viventium de fonte
 Spiritûs S. profluentem pœni-
 tentiæ aquam fecit fœcundam
 quandam Matrem volatilium
 Cœli, id est, fidelium, *quæ sur-
 sum sunt sapientium non quæ
 super terram.* *Sitivit*, inquit,
 Rex opulentissimus, *anima
 mea arida & implumis ad De-
 um fortem vivum: quando ve-
 niam adjutus gratiæ alis (ne-
 scit tarda molimina Spiritus S.
 gratia) & apparebo ante faciem
 Dei?* mox subjungit anhelans
 anima felix aquarum profluvi-
 um, quibus sitim temperat di-
 cens: *fuerunt mihi lacrima
 mea*

Pf. 41.
 v. 2.

Pf. eod.
 v. 3. &
 seq.

meæ panes die ac nocte, ecce ab
 aquis ad astra, ad Superos, &
 ultra: *effudi*, inquit, qui Spi-
 ritum suum jugiter scopebat,
in me animam meam, scilicet
 contritionis aquâ absque nau-
 fragio redundantem, in Mare
 Divinæ Misericordiæ exone-
 ravi, *quoniam transibo* intelle-
 ctu & affectu duabus animæ a-
 lis *in locum Tabernaculi admi-*
rabilis usq; ad Domum Dei, ni-
 mirum ibi fixus amantis ani-
 mus, & absorptus ab omni-
 bus terrenis, peccatisque de-
 structis deliciatur, ac diligit
 Deum super omnia amore a-
 micitiæ detestando peccatum,
 quatenus est summum malū,
 & offensa Summi Boni supra
 omnia amabilis, vel, ut alii, di-
 lecti, perfecta proinde contri-
 tio,

nilla,
 &c.
 nnia
 tum.
 eator
 onto
 ceni-
 idam
 lium
 e sur-
 e qua
 quit,
 nima
 d De-
 lo ve-
 (ne-
 tus S.
 aciem
 elans
 fluvio
 at di-
 rima
 meæ

tio, peccatiq; extra Sacramen-
tum cū voto ejus, deletiva in-
telligitur esse dolor animi, ac
detestatio peccati commissi ex
motivo charitatis. Dolor au-
tem vel detestatio, quæ à pœ-
nitentia, speciali virtute, pro-
ficiscitur, ex fine, seu actus est
imperatus imperiò, pertinen-
te ad irascibilem, proprius au-
tem ejus & elicitus actus est
velle vindicare tendens in ma-
lum culpæ & pœnæ secundum
affectum irascibilis. Pœnitentia hæc Specialis optimè ad jus-
titiam punitivam reducitur
à Doctore Subtili, est Theolo-
gicis inferior, ab iisdem & aliis
quæ sequuntur affectum
concupiscentiæ, quin & à jus-
titia commutativa, amicitia,
Religione atque obedientia or-
minò

Scotus
4. d. 1.
q. 2. n.
4. 5. &
seq.

mininò distincta, habens ho-
 nestatem specie diversam. Ast
 quomodo, si charitas sit supe-
 rior, ut revera est, inferior im-
 perat actum superioris? dico;
 Non pœnitentiæ perfectioni,
 ejusque motivo deferendum,
 sed summæ voluntatis liberta-
 ti, quæ potest uti se ipsâ & suis
 habitibus reciprocè, aut quasi
 circulariter imperando actum
 unius ex motivo alterius. For-
 midolosè loquuntur, & trepi-
 dant, ubi non est timor, qui
 putant non sufficere contri-
 tionem sine formali amore
 Dei, neque amorem Dei sine
 contritione formali ad justifi-
 cationem; nam dic, ubi est qui
 habet seorsim alterutrum eo-
 rum cum virtuali continentia
 alterius, si non in Deo, &

F

Deus

Deus in eo? Sive quis per so-
lam contritionem, sive per so-
lam dilectionem Dei super o-
mnia in vite Christo manserit,
palmes aridus esse non potest:
*qui in corde suo charitatem in-
venerit securus sit, quia transit
de morte ad vitam.* Formatus
dolor seu contritio perfecta,
per se loquendo, conjungi de-
bet cum expresso proposito nō
peccandi de cetero, ad omnia
& singula peccata secundum
individualem & numericam
rationem nequaquam extendi
necesse, secundum appretia-
tionem, non intensionem,
neque durationem necesario
summa est; comparatio ad ap-
pretiationis conceptum mali
culpæ ad singula, quæ non
sunt peccata, nec est necessa-
ria,

Aug.
tract. 5.
In Joan
epist.
tom. 9.

ria, nec utilis; implicita, quæ
 consistit in ipsomet actu abso-
 luto, quo vult objectum su-
 premò gradu adhæsiõnis fir-
 mæ & immobilis, sufficit. *Bone*
vir, comparare vis, librare vis
 peccatum ad peccatum, tru-
 tina bilancem, cujus sarcinam
 in statera graviolem compe-
 ris, magis abominari debes,
 immò præelectio alicujus (qui
 inter perplexitates velut rui-
 nosas animi macerías conclu-
 sus) conditionalis ista: *si alter-*
utrum faciendum, potius vel-
lem sacrilegium, quàm furtum,
 mortalis est. Actus Contritio-
 nis non est forma justificans,
 repugnat illum effectivè pro-
 cedere ab habitu charitatis,
 ad quem infallibili legè dispo-
 nit, *infallibili* inquam, ea ni-

mirum est contritionis cum
 justificatione syntaxis, ut pro
 comperto habeamus, eodem
 instanti, in quo est contritio,
 etiam sine actuali receptione
 Sacramenti animam **VERBO**
DIVINO maritali, anima,
 quæ diligit, nupfit Altissimo,
 Vidistin, *que volatilia Cæli,*
qualesve Alites producant &
que contritionis ac Dilectio-
 nis Dei super omnia? Supra
 Cælos Cælorum in Elyseo
 Beatorum Campo, quasi in a-
 rundineto discurrentes ad
 cellissimum sese attollunt y-
 nionis divinæ volatum, quem
 non attingit sola attritio, seu
 contritio imperfecta, esto ali-
 às sit actus bonus, honestus,
 supernaturalis, quo pœnitens
 detestatur peccatum ex alio
 mo-

motivo, quàm charitatis & dilectionis Dei super omnia, puta v.g. ex motivo gehennæ &c. Nolumus tamen attritionem illam ultimatè sistere in fuga gehennæ, aut retentione boni naturalis, quod per hanc tolleretur, cum hæc ut sic, utpote ad charitatem, *quæ est plenitudo legis*, inordinata, in mentem Tridentini venisse nullatenus videatur; sed sensu Christi Fidelium obviò, ulterius (quantumvis metu gehennæ, non charitatis motivo promoveatur) in Deum Ultimum Finem & Supremum hominis bonum tendere sub actibus fidei, timoris & spei per concupiscentiæ amorem concomitantibus, & concomitanter illam perficientibus, sic

ut illa sub his hominem ad
perfectam charitatem dispo-
nat & præparet.

RESERATIO VIGESIMA
OCTAVA.

*Agua penitentiae virtutis ad
procreanda ex peccatoribus
terra volatilia Cœli, tam est
necessaria, ut sit aut peniten-
dum aut ardendum: adeo est
efficax, ut animans propter
peccata mortalia in Æthiopiis
sani, propter venialium mul-
titudinem & varietatem in
pardum seu chameleonte
versam super nivem dealbet;
ita potens est, ut amissam gra-
tiã postliminiò redire jubeat,
& gloriam eternam nostri ju-
ris esse faciat.*

Pœnitentiæ virtus in re vel
in voto omni adulto, quæ
vel